

BANKA E SHQIPËRISE

SHQIPËRIA

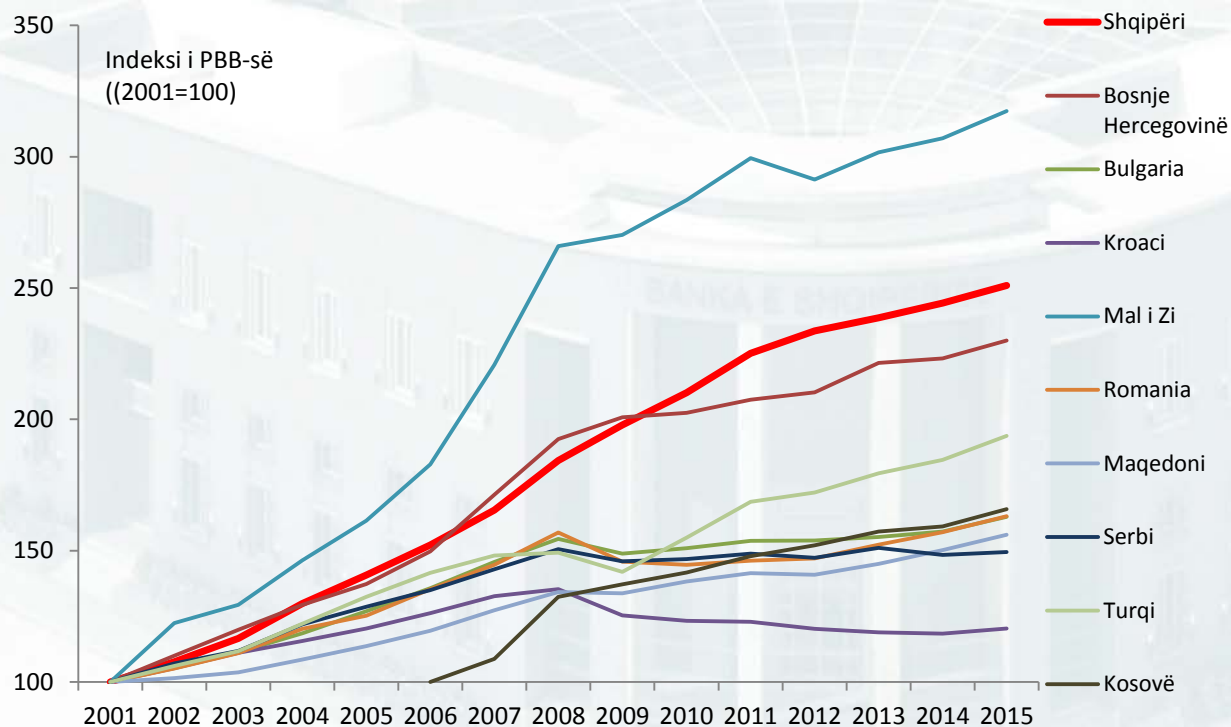
NJË VEND QË ECËN PËRPARA

Gent SEJKO

Guvernator

Banka e Shqipërisë

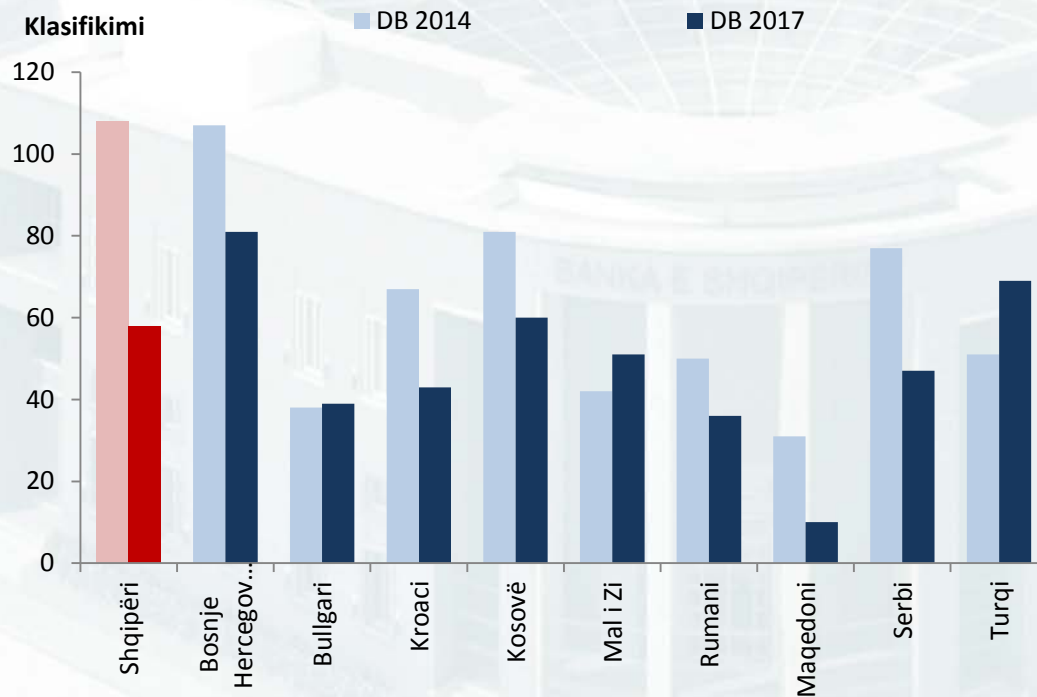
Shqipëria është një prej ekonomive me rritje më të shpejtë në rajon.

* Seritë për Kosovën fillojnë nga viti 2006

- Një prej normave më larta kumulative të rritjes ekonomike në rajon
- Një histori me rritje të qëndrueshme, pa përjetuar ngjarje madhore recesioni
- Themele të forta, mbështetur nga politika makroekonomike të orientuara drejt stabilitetit

Klima për biznes dhe investime është përmirësuar me shpejtësi

*Raporti i Bankës Botërore Doing Business - 2017 (renditja e përgjithshme)

- Përmirësim i qenësishëm në treguesit e *Raportit të Bankës Botërore - Doing Business*
- Rikuperim i shpejtë me vendet me performancën më të mirë në rajon
- Agjendë ambicioze reformash për modernizimin dhe liberalizimin e mëtejshëm të ekonomisë

Motivimi

BANKA E SHQIPËRISË

Shqipëria është një vend me të ardhura mesatare...

... e gatshme për të ndërmarrë hapin madhor të radhës drejt strategjisë së saj për rritje ekonomike.

Potenciali ynë për rritje dhe strategjia e zhvillimit janë mundësi tërheqëse për investitorët e huaj

Përmbajtja

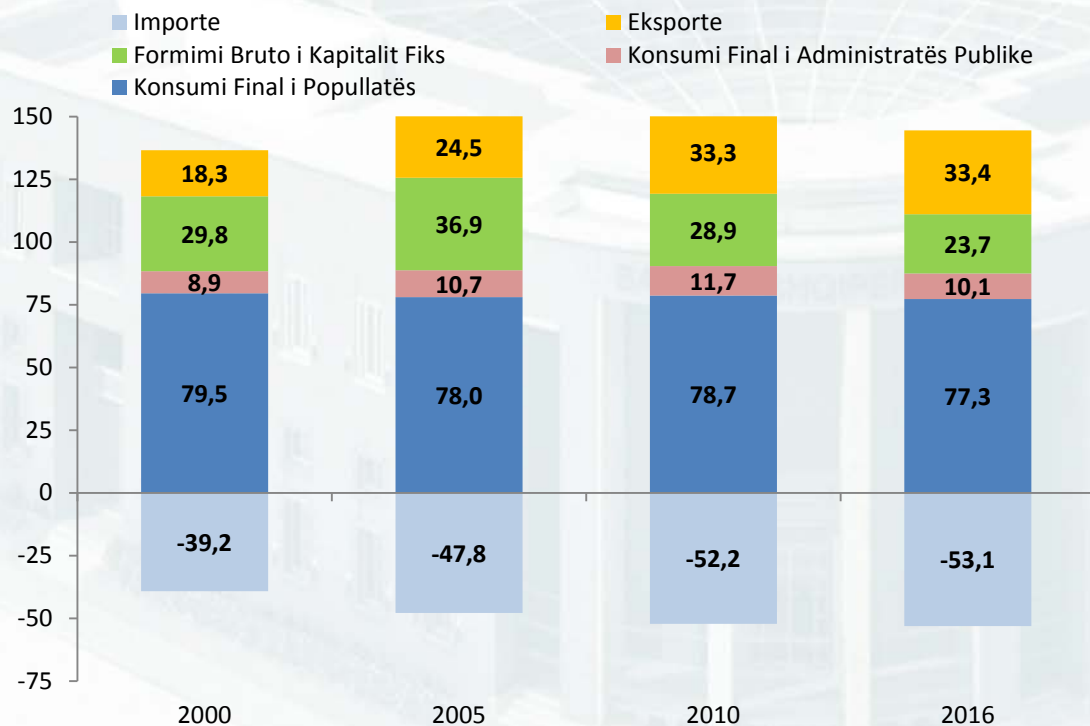
1. Ekonomia e Shqipërisë – Vështrim i përgjithshëm
2. Politikat e rritjes dhe agenda e reformave
3. Shqipëria si destinacion për investime
4. Shtojcë

1. Ekonomia e Shqipërisë - Vështrim i përgjithshëm

BANKA E SHQIPËRISË

Një model për rritje të qëndrueshme: Mbështetje në rritjen e eksporteve, ndërthurur me norma të larta investimi

- Eksportet janë mbështetës madhorë të rritjes ekonomike
- Investime të larta nga sektori publik dhe ai privat
- Krahasimisht taksa të ulëta dhe konsum i ulët nga sektori publik

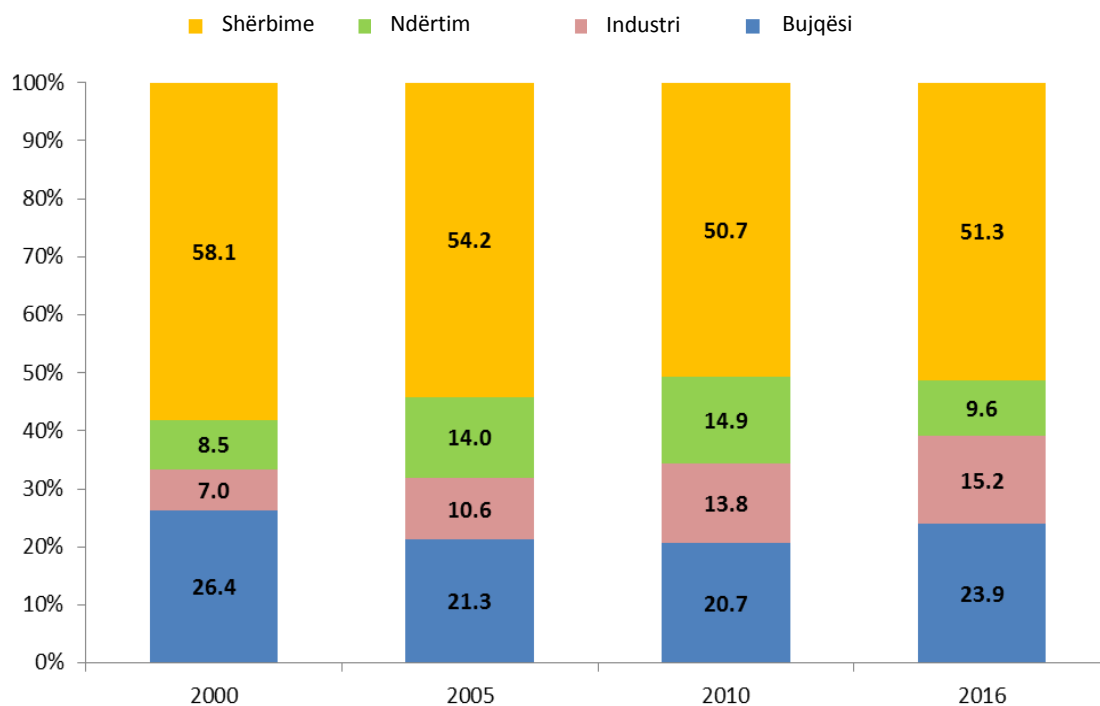
*Përqindje e PBB-së.

1. Ekonomia e Shqipërisë - Vështrim i përgjithshëm

BANKA E SHQIPËRISË

**Një model për rritje të qëndrueshme:
Lëvizja drejt industrive me vlerë më të lartë të shtuar dhe të
orientuara drejt eksporteve**

*Përqindje e PBB-së.

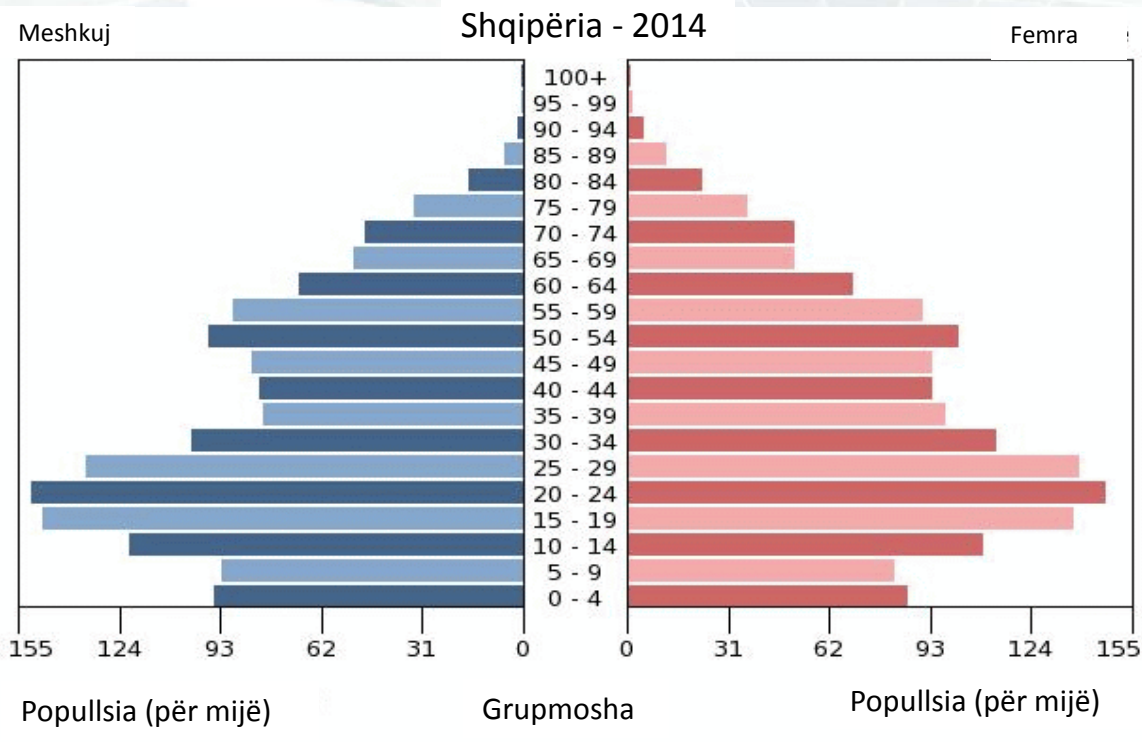
- Zgjerimi i peshës së industrisë
- Diversifikimi i shpejtë në shërbime me vlerë të lartë të shtuar
- Ripozicionim duke u larguar nga ndërtimi, pas vitit 2008

1. Ekonomia e Shqipërisë - Vështrim i përgjithshëm

BANKA E SHQIPËRISË

Popullsia e re me demografi të favorshme në afatin e mesëm dhe të gjatë

- Moshë mesatare rreth 35 vjeç
- 20% e popullsisë në moshën 14 vjeç
- 67% janë regjistruar në nivelin e tretë të arsimit

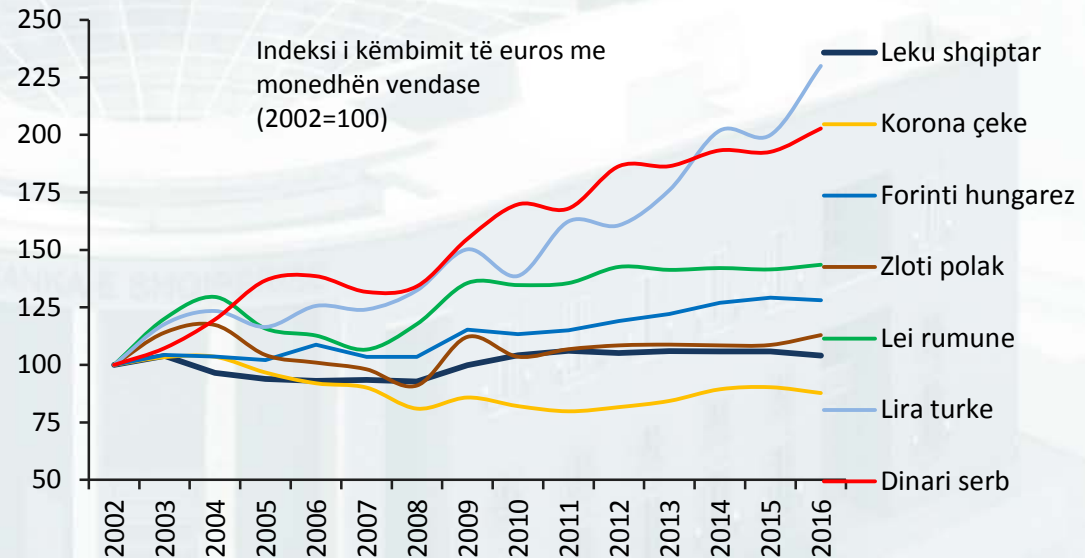
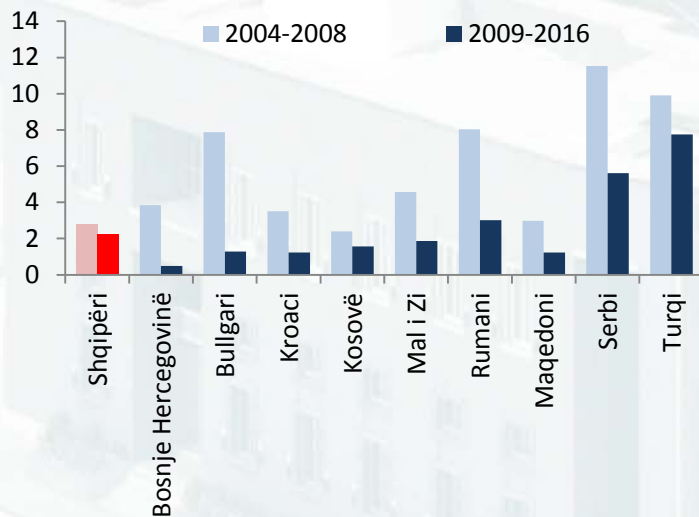
1. Ekonomia e Shqipërisë - Vështrim i përgjithshëm

BANKA E SHQIPËRISË

Mjedis monetar i qëndrueshëm, me norma të ulëta të inflacionit dhe interesave, monedhë e qëndrueshme, dhe luhatshmëri e ulët në tregun e këmbimit valutor.

Inflacioni Vjetor Mesatar

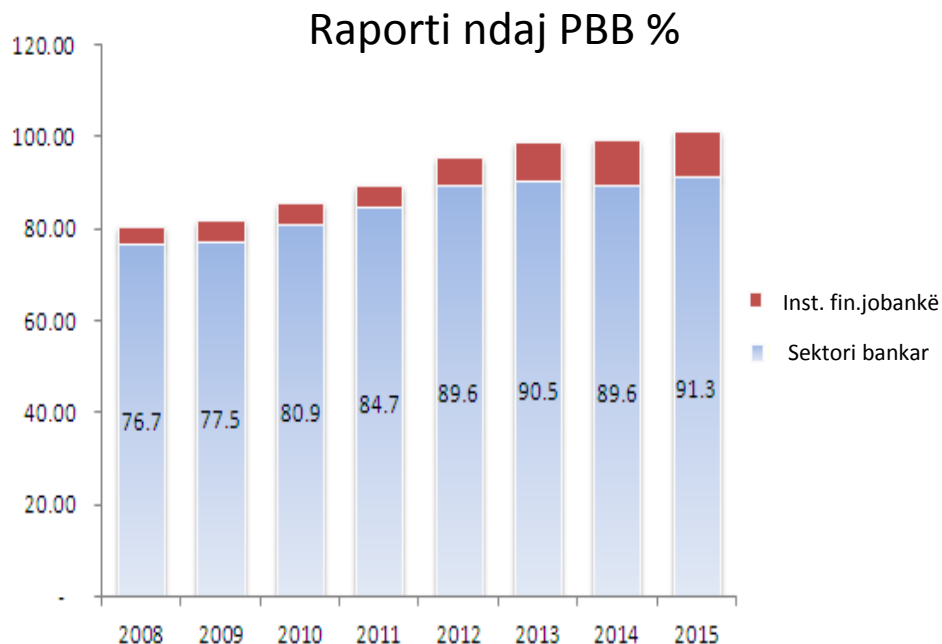
- BSH-ja aplikon regjimin e inflacionit të shënjestruar, me objektiv inflacioni 3%, dhe kurs të lirë këmbimi
- Norma mesatare e inflacionit ishte 2.5% gjatë dekadës së shkuar, me luhatshmëri të ulët
- Llogari korrente dhe kapitale e liberalizuar...
- ... ndërthurur me një prej monedhave më të qëndrueshme në Evropën Lindore.

1. Ekonomia e Shqipërisë - Vështrim i përgjithshëm

BANKA E SHQIPËRISË

Sistemi financiar është një shtyllë e fortë e ekonomisë sonë

- Nuk ka pasur episode të vështirësive në nivel sistemi apo institucioni të veçantë
- Sistem financiar i mbështetur te bankat:
  - Bankat janë mjaftueshëm të kapitalizuara, fitimprurëse dhe likuide
  - Ekspozim i ulët ndaj financimit të jashtëm
  - Të mirëmbikëqyrura dhe të rregulluara nga Banka e Shqipërisë
- Sistem plotësisht i zhvilluar i masave për sigurinë financiare

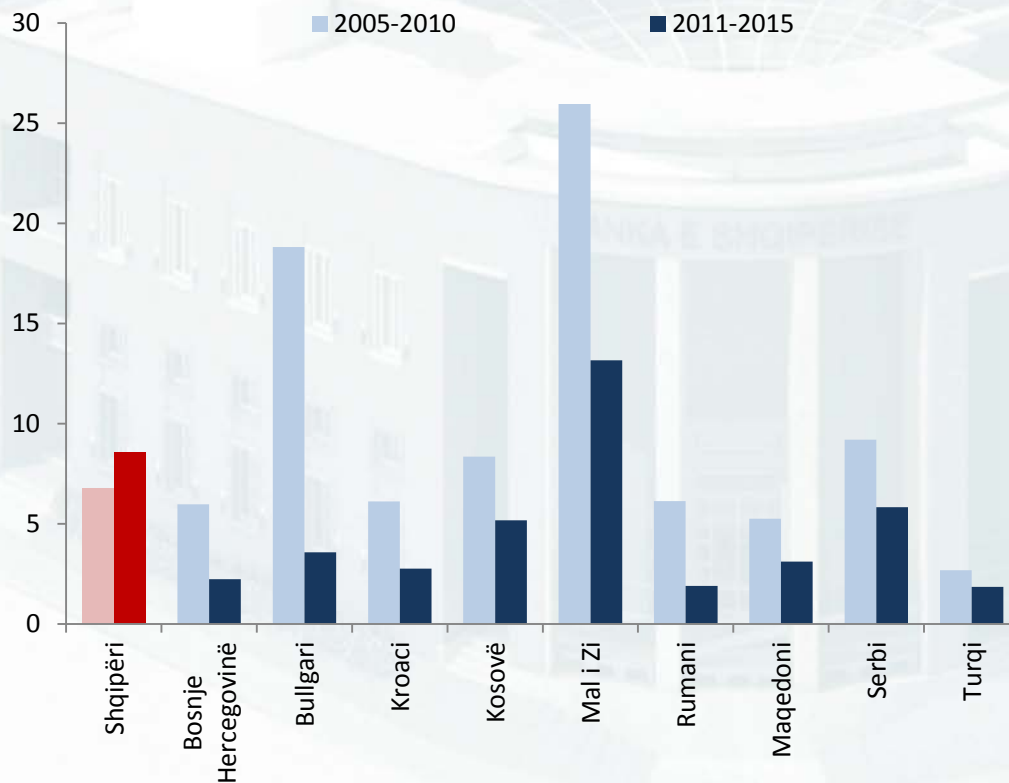
1. Ekonomia e Shqipërisë - Vështrim i përgjithshëm

BANKA E SHQIPËRISË

Flukse hyrëse të mëdha dhe të pandërprera të IHD-ve

Mesatare e IHD ndaj PBB

- Deficitet e llogarisë korrente dëshmojnë veprimtari të lartë investimi
- IHD-të financojnë pjesën më të madhe të këtyre deficiteve
- Flukse hyrëse të larta të IHD-ve në fushat:
  - TIK;
  - financë dhe siguracione;
  - prodhim manufakturë;
  - dhe
  - miniera.

BANKA E SHQIPËRISË

Përmbajtja

1. Ekonomia e Shqipërisë – Vështrim i përgjithshëm
2. Politikat e rritjes dhe agenda e reformave
3. Shqipëria si destinacion investimi
4. Shtojcë

2. Politikat tona të rritjes dhe agjenda e reformave

BANKA E SHQIPËRISË

Shqipëria do të mbetet një ekonomi e tregut, e mbështetur mbi iniciativën private; megjithatë, autoritetet publike janë të angazhuara për një rol aktiv në:

- Qëndrueshmërinë afatgjatë, ancoruar në politika makroekonomike të orientuara drejt stabilitetit:
  - Sistemi financiar: Politikë monetare me synim stabilitetin e çmimeve, mbikëqyrje dhe rregullim i kujdesshëm i bankave
  - Shëndeti fiskal: Politikë fiskale e ancoruar mbi një rregull fiskal, reformat strukturore kanë reduktuar dobësitë fiskale
  - Ankora të jashtme: Integrimi në BE dhe mbikëqyrja dhe monitorimi i FMN-së ofrojnë garanci të mëtejshme
- Promovimi i rritjes afatgjatë, nëpërmjet reformave strukturore të gjithanshme me qëllim për forcimin e potencialit të rritjes:
  - Përmirësime cilësore të forcës sonë punëtore
  - Rritje e produktivitetit, bazuar mbi transferimin e teknologjisë dhe aftësive
- Përmirësim i vazhdueshëm i biznesit dhe i klimës së investimeve, bazuar mbi reformat në sistemin gjyqësor, në sektorin publik dhe në administrimin tatimor

BANKA E SHQIPËRISË

Përmbajtja

1. Ekonomia e Shqipërisë – Një vështrim
2. Politikat tona të rritjes dhe programi i reformave
3. Shqipëria si destinacion për investime
4. Shtojca

3. Shqipëria si destinacion për investime

BANKA E SHQIPËRISË

Shqipëria ofron mundësi tërheqëse për investitorët e huaj, bazuar mbi:

- Pozicionin gjeografik optimal me qasje të lirë në tregjet rajonale dhe të BE-së
- Stabilitetin politik, ligjor dhe ekonomik afatgjatë, ancoruar në procesin e integritimit në BE
- Çmime dhe paga konkurruese dhe një forcë punëtore eficiente dhe produktive
- Tatim i ulët dhe transparent
- Burime të pashfrytëzuara në shumë sektorë të ekonomisë
- Një sistem financiar që ofron:
  - Kosto të ulëta financimi, në sajë të një mjedisi financiar të qëndrueshëm
  - Likuiditet të mjaftueshëm, i aftë për të mbështetur nevojat financiare
  - Potenciale për lojtarë të rinj në treg

BANKA E SHQIPËRISË

**Faleminderit
për
vëmendjen!**

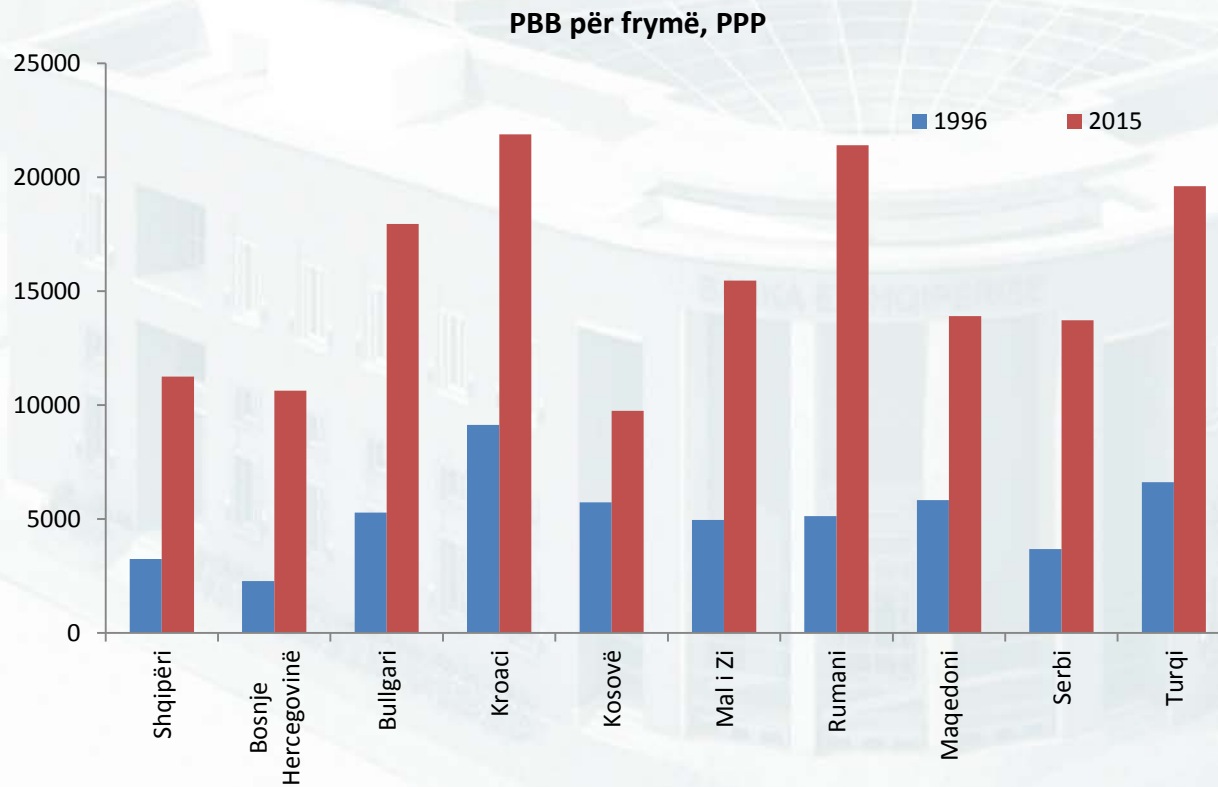

4. Shtojcë – PBB për frymë

BANKA E SHQIPËRISË

Rritja ekonomike ka përmirësuar standardet e jetesës

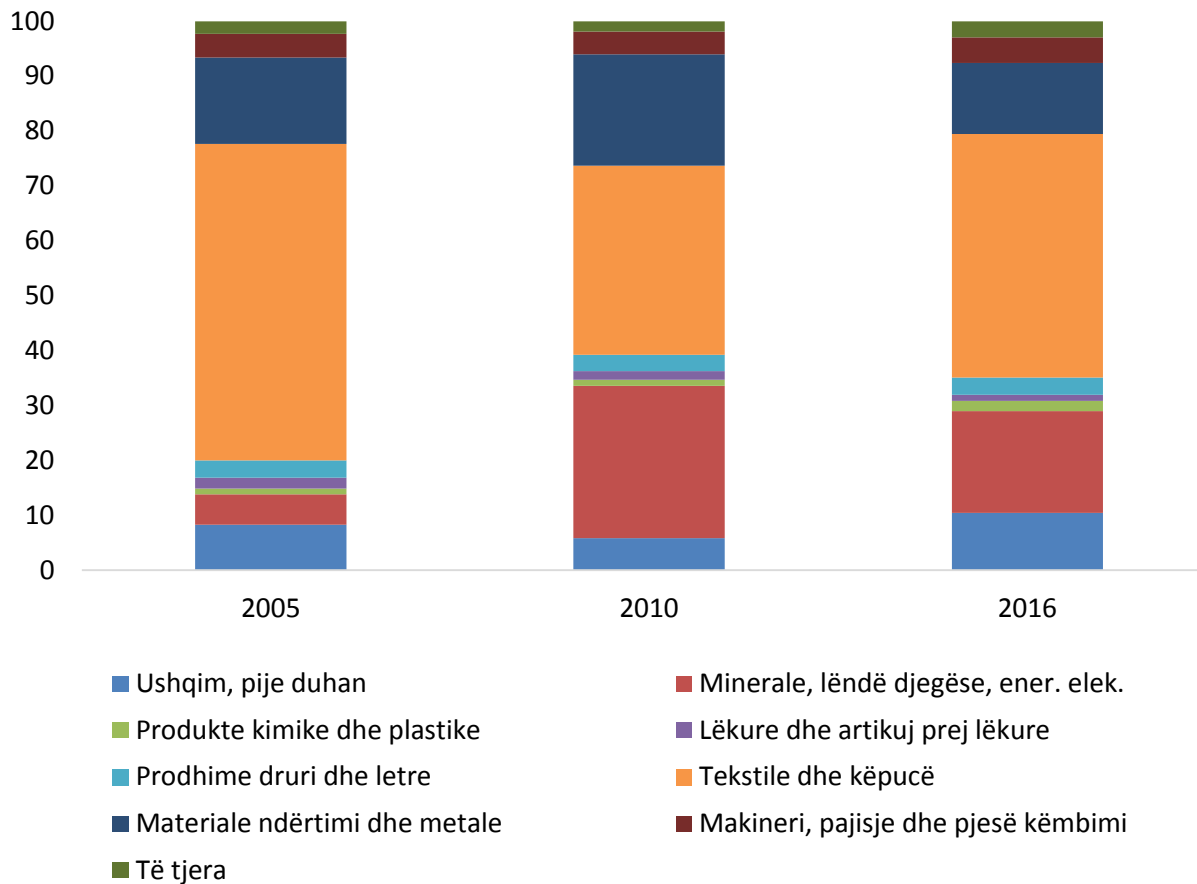
- PBB për frymë është dyfishuar gjatë dekadës së fundit (në terma të PPP-së)
- Shqipëria ende pas vendeve me performancën më të mirë në rajon
- Fushëveprim i madh për rritje të mëtejshme dhe për konvergencë të shpejtë

4. Shtojcë – Struktura e eksporteve

BANKA E SHQIPËRISË

Një strukturë e diversifikuar e eksporteve

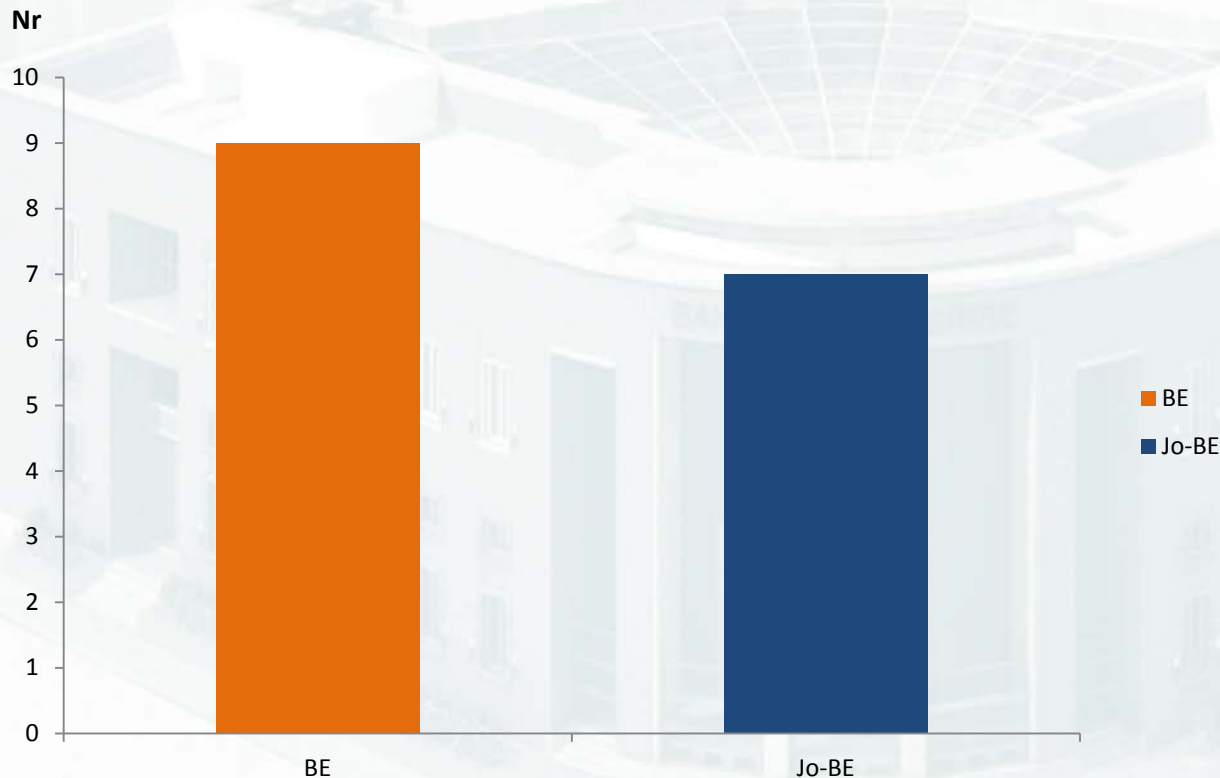
- Një pjesë e madhe e prodhimit për eksport
- Rëndësia e bujqësisë dhe e industrisë së përpunimit të ushqimit në rritje
- Shqipëria është e pasur me burime natyrore

4. Shtojca – Struktura bankare BE kundrejt jo-BE

BANKA E SHQIPËRISË

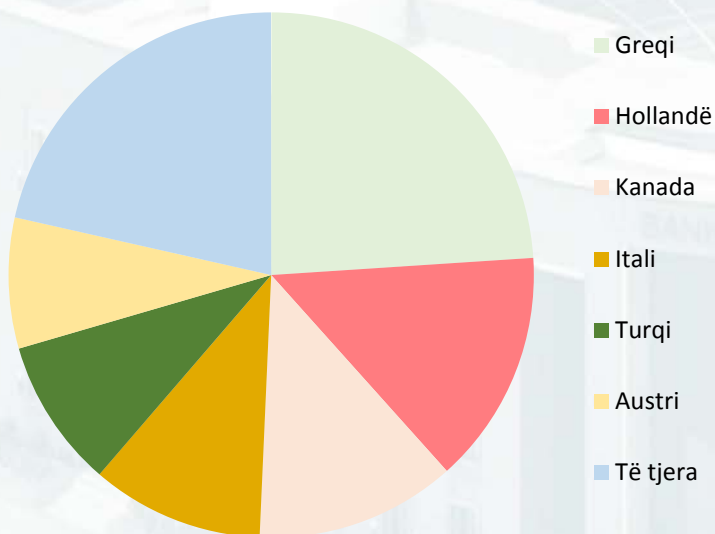
Prani e madhe e bankave të BE-së, por jo vetëm...

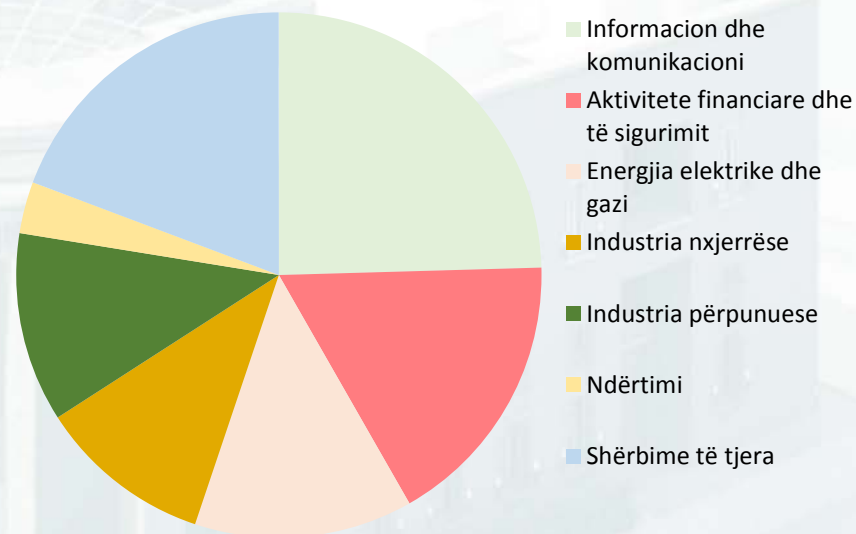
- Prania e bankave nga BE-ja ndihmon për të krijuar ndërlidhje të drejtpërdrejta me tregun e BE-së
- Bankat e tjera të mëdha jo-BE sigurojnë një treg më të madh me qasje në lindje të BE-së

Strukturë e diversifikuar e IHD-ve në sektorë dinamikë të ekonomisë

Stoku i IHD-ve (% ndaj totalit, shtete)

Stoku i IHD-ve (% ndaj totalit, industri)

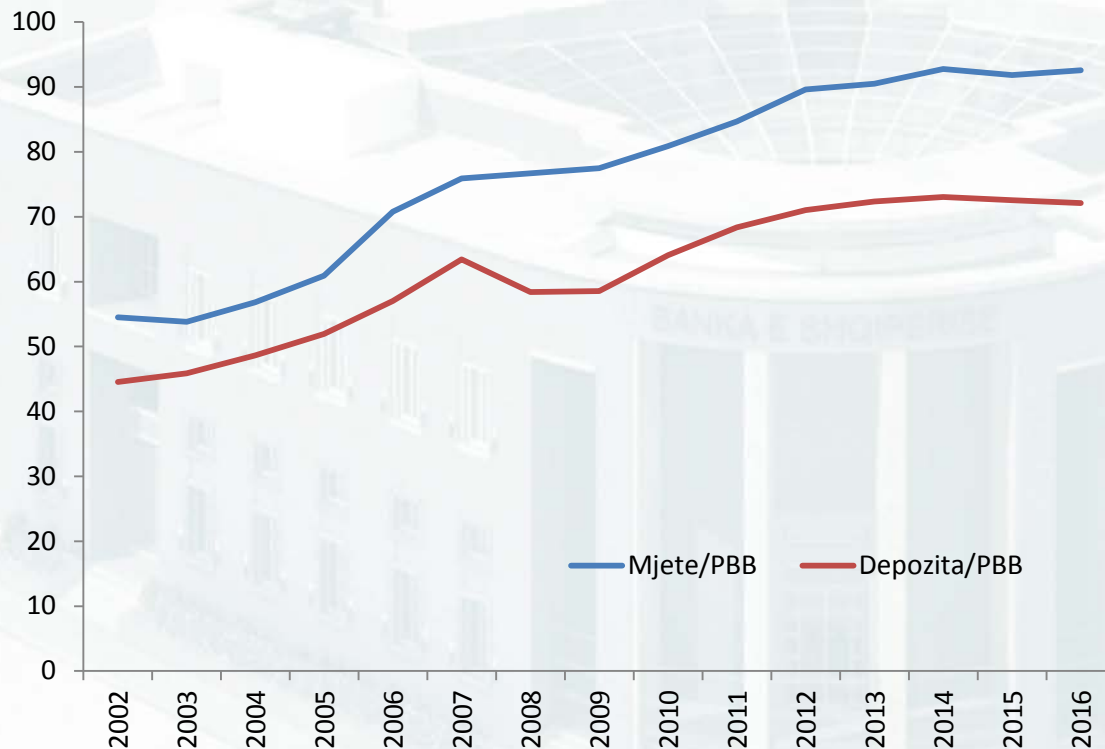
- Industria dhe shërbimet tërheqin një pjesë të barabartë të investimeve të huaja
- IHD-të shkojnë në sektorët më dinamikë të ekonomisë, me fuqi punëtore shumë të trajnuar
- Pjesa më e madhe e IHD-ve vijnë nga ekonomitë e zhvilluara dhe ekonomi të tjera në zhvillim të shpejtë

4. Shtojcë – Mjetet dhe depozitat kundrejt PBB-së

BANKA E SHQIPËRISË

Sistem bankar aktiv dhe në zgjerim

- Rol vendimtar i bankave për nxitjen e rritjes ekonomike
- Fushëveprim i madh për zgjerimin e mëtejshëm të sektorit bankar

Shtojcë - Treguesit e sistemit financiar

BANKA E SHQIPËRISË

Sistemi financiar është një shtyllë e fortë e ekonomisë sonë

Banka		Kapital		% e totalit të aktiveve		Banka të huaja	Tregues të sektorit bankar											
Numër	Degët	I huaj	i brendshëm	I huaj	i brendshëm	Origjina	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
16	500	13	3	82.5	17.5	AUT (1), GRE (3), FRA (1), ITA (2), GER(1), BUL (1), Të tjera (4)	ROE	20.2	20.7	11.4	4.6	7.6	0.8	3.8	6.4	11.0	13.2	6.1
							RMK (%)	18.1	17.1	17.2	16.2	15.4	15.6	16.2	18.0	17.5	16.0	15.6
							Mjete likuide/detyrime afatshkurtra	69.5	74.0	64.9	32.6	30.6	33.1	36.7	34.7	40.4	41.4	39.5

Autoriteti licencues dhe mbikëqyrës	Sistemi financiar	2011	2012	2013	2014	2015
Banka e Shqipërisë	Sektori bankar	84.7	89.6	90.5	91.7	91.3
	Institucionet jo-bankë	2.5	2.7	2.5	2.7	2.7
	SHKK-të & unionet	0.7	0.8	0.8	0.8	0.7
Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare	Kompanitë e sigurimeve	1.5	1.6	1.6	1.7	1.9
	Fondet e pensioneve	0.01	0.02	0.03	0.04	0.1
	Fondet e investimeve		1.21	3.7	4.5	4.7
Ndërmjetësimi financiar		89.41	95.93	99.13	101.44	101.40